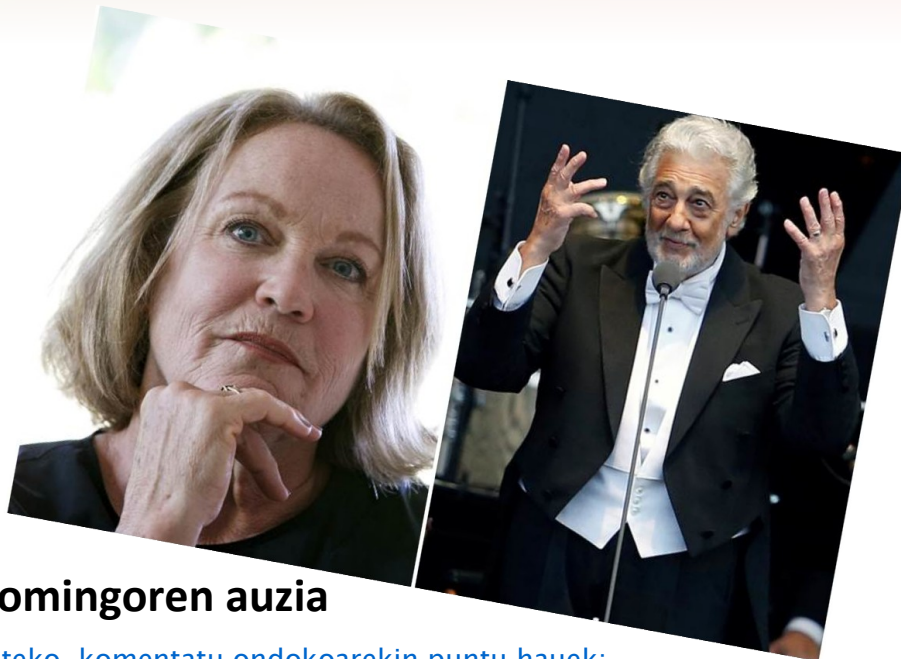

Erasotzaileak eta erasotuak

Sexu-jazarpena dela-eta, gero eta salaketa gehiago ageri dira komunikabideetan. Erasotzailetzat jotako askok eta askok aurpegi ezaguna dute: aktoreak, zuzendariak, abeslariak... Idolo asko dago susmopean. Gai horren inguruan arituko gara sekuentzia honetan, irratian emandako iritzi batetik abiatuta. Ariketa hauek egin ditzakezu:

- Entzundako audioaren ulermenarekin lotutako ariketa bi.
- Gai honekin lotutako lexikoko hitz-konbinazioak osatu.
- Entzundako audioaren argumentazio-zatia osatu.
- Gai honi buruz dugun iritzia idatziz eman herri-aldizkari batean.

1. Plácido Domingoren auzia

Gaian sartzen joateko, komentatu ondokoarekin puntu hauek:

- Zer kasu dituzue gogoan Me Too-k edo beste norbaitek salatu dituenak sexu-jazarpena dela-eta?
- Gogoan duzue zer ondorio izan duten salaketa horiek?

Plácido Domingoren kontra jarri duten salaketaren inguruan sortutako polemikaren berri emango digu Begoña Muruagak audio honetan. Entzun audioa eta esan ondoko esaldiak bat datozen ala ez entzundakoarekin; esaldietako bat ez du aipatu Begoñak.

	Egia	Gezurra	Ez du aipatu
1. Dozena bat emakumek baino gehiagok jarri dute Plácido Domingoren kontrako salaketa.			
2. Musika-munduko jende ezaguna eta tenorearen lagunak bere alde agertu dira.			
3. Salaketa horien ondorioz, lagun askok bizkarra eman diote P. Domingori.			
4. Begoñak ez daki salaketa bidezkoa den ala ez, ez daki nori sinetsi.			
5. Begoñaren ustez, komeni da salaketak preskribatu baino lehen egitea; gero alferrik da.			
6. Begoñak uste du hemendik gutxira jakingo dugula benetan zer gertatu zen.			

<https://labur.eus/RwzmS>

2. Kritiken aurrean argudiatzen

Gabriela de Esteban orkestra-zuzendariak 3 galdera egiten dizkie salaketa jarri dutenei. Entzun berriro audioa eta idatzi, zure hitzekin, Begoñak galdera horiei emandako erantzunak.

1. Zergatik ez dute eman aurpegia salatariek?

.....

2. Zergatik itxoin dute hainbeste denbora?

.....

3. Eta zergatik ez dira joan epaitegi batera?

.....

3. Sexu-jazarpenarekin lotutako lexikoa

Hemen dituzu sexu-jazarpenarekin lotutako zenbait hitz-konbinazio. Osatu konbinazio horiek hitzak dagozkien aditzekin lotuz.

erasotzaile
erasoa gertatu
errudun sentitu
sexu-jazarpena salatu
errugabetasun presuntzio
delituak preskribatu
salaketa jarri

Hitzak

1. erasoa

2. salaketa

3. sexu-jazarpena

4. errudun

5. errugabetasun-printzipioa

6. delituak

7. biktima

Aditzak

() babestu

() egin

() jarri.

() preskribatu

() salatu

() sentitu

() urratu

Elkartu lagun batekin eta osatu esaldi bana beheko hitzak erabiliz: bat biktimaren ikuspegitik, bestea erasotzailearenetik.

- erasotua / erasotzailea
- errudun sentitu / errugabetasun-presuntzioa urratu
- sexu-jazarpena egin / sexu-jazarpena sufritu

4. Testua kohesionatzen

Begoña Muruagak argudioak ematerakoan, hainbat kohesio-mekanismo erabili dituditu bere iritzia sostengatzeko. Testutik kendu egin ditugu kohesio-elementu horiek, zuk jar ditzazun.

Gabriela de Esteban orkestra-zuzendariak hain zuzen, artikulatu batean, abeslariaren bertute guztiak azaldu eta gero, hiru galdera hauek egiten zituen: Zergatik ez dute eman aurpegia salatariak? Zergatik itxoin dute hainbeste denbora? Eta zergatik ez dira joan epaitegi batera?

Egia da emakume horietatik bik bakarrik eman dutela izena. Biak daude gaur egun opera-mundutik kanpo. Hori izan daiteke (1). (2), antzeko zerbait gertatu da Eliza katolikoko apaizen aurkako auzian ere: urte dezente pasatu dira erasoak gertatu zirenetik salaketak jarri arte. Eta denok imajina ditzakegu arrazoiak: (3) oso zaila da oraindik ere sexu-jazarpena salatzea, norberaren intimitatea sakonki urratzen duelako; (4) askotan erasotua errudun sentitzen da; (5) kasu gehienetan inguru hurbilekoa izaten da erasotzailea: familiakoa, eskolakoa edo lanekoa. Eta zer esan salaketa epaitegi batean ez aurkezteaz? Bada, eraso horiek noizbait delitu izan balira ere, gaur preskribatuta daude; (6) ez dago inolako aukerarik epaitzeko.

(7) oso deigarria iruditu zait opera-munduko erakundeen jarrera Estatu Batuetan eta Europan. Han, (8) zenbait kontzertu, martxan jarritako ikerketak amaitu arte. Hemen, (9) txalo-zaparrada jaso zuen abeslariak Salzburgoko kontzertuan. Seguruenik, sekula ez da argituko orduan gertaturiko guztia. Edozein modutan, nik sinistu egiten diet emakume horiei.

Hitzak	
☐ alde batetik,	☐ berriz
☐ arrazoi bat	☐ gainera,
☐ bestetik,	☐ kasu honetan
☐ beraz,	☐ pasatu den denborari dagokionez,
☐ bertan behera utzi dituzte	

5. Iritzia herri-aldizkarian

Zuk ezagutzen duzun herri-aldizkari batek gai hau plazaratu du eta irakurleak gonbidatu ditu iritzia ematera. Gai honetaz zer esana daukazunez, zure iritzia ematea pentsatu duzu. Zure idazlana egiteko, Begoña Muruagaren testuaz balia zaitezke.

ERANTZUNAK

1. Plácido Domingoren auzia

Egia	Gezurra	Ez du aipatu
1-2	3-4-6	5

2. Kritiken aurrean argudiatzen

- Zergatik ez dute eman aurpegia salatariek?
Aurpegia eman dutenak opera-mundutik aparte dabiltza; opera-munduan jarraitu eta holako saleketaren bat egiteak ondorioak izan bailitzake.
- Zergatik itxoin dute hainbeste denbora?
Zaila da gauzak gertatu eta berehala salatzea, Elizaren kontrako salaketetan ikusi den bezala: errudun sentitzea, intimitatea azaltzea.
- Eta zergatik ez dira joan epaitegi batera?
Holako delitu gehienak preskribatuta daudelako.

3. Sexu-jazarpenarekin lotutako lexikoa

Hitzak	Aditzak
1. erasoa	(7) babestu
2. salaketa	(1) egin
3. sexu-jazarpena	(2) jarri.
4. errudun	(6) preskribatu
5. errugabetasun-printzipioa	(3) salatu
6. delituak	(4) sentitu
7. biktima	(5) urratu

4. Testua kohesionatzen

Hitzak	
[3] alde batetik,	[9] berriz
[1] arraozietako bat	[5] gainera,
[4] bestetik,	[7] kasu honetan
[6] beraz,	[2] pasatu den denborari dagokionez,
[8] bertan behera utzi dituzte	

TRANSKRIPZIOA

BEGOÑA MURUAGA. 2017an Me Too kanpaina hasi zenetik, ugariak izan dira han eta hemen emakume erasotuen salaketak. Gure inguruan zabaldu den azkenak Plácido Domingorekin du zerikusia.

Abuztuaren 13an, Estatu Batuetako Associated Press agentziak 10 emakume abeslarik jarri zuten salaketa kaleratu zuen, eta hil honetan [2019ko irailean] beste 11 emakumerena. Bestalde, jakin berri dugu Sony enpresako langile-ohi batek ere salatu duela Domingo jauna. Lagunak eta ezagunak berehala agertu dira hedabideetan abeslariaren jatortasuna, zintzotasuna eta adeitasuna defendatzera. Horietako batek, Gabriela de Esteban orkestra-zuzendariak hain zuzen, artikulua batean, abeslariaren bertute guztiak azaldu eta gero, hiru galdera hauek egiten zituen: Zergatik ez dute eman aurpegia salatariet? Zergatik itxoin dute hainbeste denbora? Eta zergatik ez dira joan epaitegi batera?

Egia da emakume horietatik bik bakarrik eman dutela izena. Biak daude gaur egun opera-mundutik kanpo. Hori izan daiteke arrazoietakoa bat. Pasatu den denborari dagokionez, antzeko zerbait gertatu da Eliza katolikoko apaizen aurkako auzian ere: urte dezente pasatu dira erasoak gertatu zirenetik salaketak jarri arte. Eta denok imajina ditzakegu arrazoiak: alde batetik, oso zaila da oraindik ere sexu-jazarpena salatzea, norberaren intimitatea sakonki urratzen duelako; bestetik, askotan erasotua errudun sentitzen da; gainera, kasu gehienetan inguru hurbilekoa izaten da erasotzailea: familiakoa, eskolakoa edo lanekoa. Eta zer esan salaketa epaitegi batean ez aurkezteaz? Bada, eraso horiek noizbait delitu izan balira ere, gaur preskribatuta daude; beraz, ez dago inolako aukerarik epaitzeko.

Kasu honetan oso deigarria iruditu zait opera-munduko erakundeen jarrera Estatu Batuetan eta Europan. Han, bertan behera utzi dituzte zenbait kontzertu, martxan jarritako ikerketak amaitu arte. Hemen, berriz, txalo-zaparrada jaso zuen abeslariak Salzburgoko kontzertuan. Seguruenik, sekula ez da argituko orduan gertaturiko guztia. Edozein modutan, nik sinistu egiten diet emakume horiei.

